

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Lietuvos muzikos ir teatro akademija (LMTA)
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
Šokio menas
VERTINIMO IŠVADOS

Ekspertų grupė:

1. Prof. Dr. Jurgita Staniškytė (grupės vadovė), akademinės bendruomenės atstovė
2. Vilma Pitrinaitė, socialinių partnerių atstovė
3. Indrė Rybakovaitė, studentų atstovė

Vertinimo koordinatore – Austėja Pliupelytė

Vilnius
2024

DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Šokio menas
Studijų krypčių grupė (-ės)	Menai
Studijų kryptis (-ys)	Šokis
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Antroji
Studijų forma (trukmė metais)	2 metai
Studijų programos apimtis kreditais	120
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Menų magistro kvalifikacinis laipsnis

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS	5
2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS	10
2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA	11
2.4. STUDIJAIVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS	14
2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI	18
2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS	20
III. REKOMENDACIJOS	22
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINMAS	24

I. IŽANGA

Lietuvos muzikos ir teatro akademijos (toliau - LMTA) pateiktos ketinamos vykdyti Šokio studijų krypties universitetinių studijų antrosios studijų pakopos programos Šokio menas išorinį vertinimą atliko Studijų kokybės centro sudaryta ekspertų grupė:

1. Prof. dr. Jurgita Staniškytė, ekspertų grupės vadovė, Vytauto Didžiojo universiteto Menų fakulteto dekanė, Teatrologijos katedros profesorė;
2. Vilma Pitrinaitė, socialinė partnerė, choreografė, režisierė, šiuolaikinio šokio atlikėja, trupės „WE compaignie“ meninė vadovė;
3. Indrė Rybakovaitė, studentų atstovė, Vilniaus dailės akademijos antrosios pakopos studijų programos įvietintas menas antro kurso studentė.

Ekspertų grupė vertinimą atliko laikydamasi principų ir tvarkos, nustatytos Ekspertų darbo organizavimo apraše bei Ketinamų vykdyti studijų programų vertinimo metodikoje (toliau – Metodika), patvirtintuose Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) direktoriaus 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-149, ir remdamasi pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu (toliau Aprašas), kita vertinimui pateikta ir viešai skelbiama informacija bei informacija gauta fizinio vizito, vykusio 2024 m. balandžio 4 d. Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, metu.

Ketinamos vykdyti studijų programos išorinio vertinimo procesą sudaro šie etapai:

1. Aukštosios mokyklos pateikto programos aprašo analizė;
2. Vizitas į aukštąją mokyklą;
3. Programos vertinimo išvadų parengimas;
4. Programos vertinimo išvadų svarstymas Studijų vertinimo komisijoje;
5. Sprendimo dėl programos įvertinimo priėmimas;
6. Išvadų viešinimas.

Kontaktinio vizito metu vyko susitikimai su LMTA administracijos ir programos aprašo rengimo grupės atstovais, numatomais programos dėstytojais ir programos vykdymu suinteresuotais socialiniais partneriais. Kontaktinio vizito metu buvo apžiūrėtos LMTA patalpos ir materialinė bazė numatoma naudoti programos vykdymui. Susitikimų metu vyko atviros ir darbingos diskusijos. Ekspertų grupė vizito metu paprašė papildomai pateikti LMTA kokybės apklausų organizavimo tvarkos aprašą ir apklausos anketas.

Ekspertai dėkoja programos rengėjams, LMTA administracijai ir dėstytojams už galimybę susipažinti su programos Aprašu, bendradarbiavimą ir suteiktą detalią informaciją vizito metu.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties visuomenės ir (ar) darbo rinkos poreikiams (egzilio sąlygomis veikiančiai aukštajai mokyklai netaikoma) įvertinimas*

Programa didžiąja dalimi atitinka visuomenės ir darbo rinkos poreikius. Tai atsiskleidė skaitant programos aprašą ir susitikimo su LMTA bendruomene bei socialiniais partneriais metu. LMTA programoje aprašomos apklausos, kurių metu respondentai įvardino, jog tokios programos trūksta ir magistro laipsnis šokio srityje sudarytų galimybę toliau gilinti žinias ir dirbti su šios srities profesionalais, plėstų akiratį, pasaulėžiūrą, supažindintų su naujausiais meno ir kultūros srities atradimais ir tendencijomis, ugdytų šokėjo-atlikėjo ir choreografo įgūdžius, suteiktų galimybę susipažinti su naujausiomis šokio srities tendencijomis ir atliekamais meno ir meniniais tyrimais, suteiktų galimybę kartu su kitais profesionalais inicijuoti ir dalyvauti tarpdisciplininuose projektuose, suteiktų didesnę galimybę įsidarbinti, siekti karjeros ne tik profesinėje, bet ir akademinėje srityje.

Socialiniai partneriai taip pat atskleidė, kaip ši programa patenkintų visuomenės poreikius: tarpdisciplininio, meniniais tyrimais grįsto, eksperimentinio šokio lauke yra poreikis profesionalų, turinčių gilesnių ir platesnių žinių apie teorinius ir institucinius šiuolaikinio šokio kontekstus; liaudies ir tautinių šokių atstovai tikisi šokėjų, kurie gebėtų saugoti tradicijas ir kartu šiuolaikiškai interpretuotų šias šokio sritis; baleto šokio atstovai išreiškė poreikį ugdyti srities pedagogus. Vis dėlto akivaizdu, kad socialinių partnerių lūkesčiai yra įvairialypiai ir juos gali būti sunku suvaldyti.

Iš akademinės pusės, yra poreikis plėsti šokio meno studijų lauką, sugrąžinti šiai sričiai aktualumą. Skirtingų sričių atstovai pažymėjo, jog šiuo metu esančios šokio meno bakalauro programos suteikiamų žinių neužtenka, kad būtų išugdyti šokio meno profesionalai, jos yra per seklios, bendro pobūdžio. Magistrantūros studijos leistų suformuoti konkretnę studentų meninį ir profesinį identitetą, tolimesnės veiklos kryptį. Sėkmingai pabaigę studijas, absolventai galės individualiai dirbti kaip nepriklausomi menininkai, kūrėjai ir (ar) meno tyrėjai arba kaip šokio (scenos) meno specialistai įvairiose institucijose ir įstaigose privačiame, viešajame ar nevyriausybiniam sektoriuose, taip pat dirbti dėstytojais aukštosiose mokyklose.

Ekspertų grupė kaip pagrindinę problemą išvelgia tai, jog programoje nėra pateikto tikslaus šokio meninio tyrimo apibrėžimo. Tai yra problematiška, kadangi modulis „Meninių tyrimų metmenys“ yra pagrindinis programos modulis, besitęsiantis I, II ir III semestrais ir pereinantis į Baigiamąjį magistro darbą IV semestru. Nepateikus tikslaus šokio meninio tyrimo apibrėžimo, negalima identifikuoti, ar programos parengtas šokio meno specialistas-tyrėjas atitinka visuomenės ir darbo rinkos poreikius. Meninio tyrimo pritaikomumas aiškiausiai buvo išreikštas pedagoginėje plotmėje.

Susitikime su socialiniais partneriais ekspertų grupei buvo užduodami klausimai dėl meninio tyrimo pobūdžio (ypač klasikinio šokio ir tautinio šokio šakose). Vis tik, dauguma socialinių partnerių šokio meninį tyrimą tapatina su tyrimu nukreiptu į rezultatą (scenos kūrinio sukūrimas, instaliacija, *performansas*, Dainų šventės choreografija), kuris būna atliekamas ir profesinėje plotmėje. Tokiam tyrimui gali būti reikalingi žmogiški resursai, pavyzdžiui, garso technikas dirbantis su mikrofonų sistema, t. y. specialistas, kurį sunkiai gali pakeisti kitas studentas; šokėjai turintys specialių gebėjimų ir tinkantys tyrimui, kurių negali pakeisti kiti studentai. LMTA administracija yra pasirengusi suteikti finansinius resursus baigiamųjų darbų tyrimui, įgyvendinimui, atlikimui. Išreikštas akademijos administracijos siekis, kad tyrimo metu būtų sukurti produktai, kuriuos būtų galima pristatyti naujai įrengtoje LMTA scenoje, kad baigiamieji projektai „gyventų“, važinėtų po Lietuvą, būtų rodomi. Programos aprašo sudarytojai taip pat sutinka, kad programa – tai ne mokslinė, o praktinė veikla integruojanti teorinius dalykus. Tuo tarpu dėstytojų požiūris kitoks. Jie tikslina, kad krepšelio sumos (apie 500 EUR), suteikiamos vienam studentui vienam semestru, peržengti nevertėtų. Tvirtinama, jog studentas privalo pats savo resursais suburti komandą (jeigu ji jam reikalinga). Dėstytojai garantuoja žmogiškuosius resursus tik akademijos viduje. Siūloma studentams ieškoti finansinių resursų iš kitų šaltinių. Tada išskyla studento užimtumo ir statuso klausimai. Lėšų pritraukimui reikia laiko, kurį studentas galėtų panaudoti pačiam tyrimui atlikti.

Kai kurie dėstytojai akademinį meninį tyrimą išskiria iš kitų tyrimo formų tuo, kad jo metu neturi būti sukurtas rezultatas. Teigiama, jog stojantysis turi suvokti skirtumą tarp tyrimo akademijoje (institucijoje) ir tyrimo meniniame profesiniame lauke, faktą, kad jo meninis tyrimas vyksta institucijos lauke ir tuo jis skiriasi nuo tyrimo atliekamo profesinėje plotmėje. Studentas turi norėti būti tyrėju, mokslininku, akademiku. Taip pat, teigiama jog meninis tyrimas šiuo požiūriu skiriasi nuo meninės veiklos – geras spektaklis ar opera gali būti nulinės vertės meninio tyrimo prasme jei nekuria naujų žinių. Meninis tyrimas nesiorientuoja į produktą, tai orientacija į procesą. Toks požiūris galėtų būti išplėtotas bei tolimesniame žingsnyje aptartas su socialiniais partneriais. Atitinkamai, pagal tai turėtų būti peržiūrėti numatomi programos studijų rezultatai. Šiuo metu Aprašo 6 psl. esančioje lentelėje punkte Nr. 3. „Specialieji gebėjimai“ yra numatoma kad baigęs programą studentas gebės „inicijuoti, planuoti ir įgyvendinti tarpdalykinį šokio kūrybinį projektą, <...> pritraukdamas partnerius“, o ties punktu Nr. 4 „Socialiniai gebėjimai“ – kad jis „gebės dirbti kintančioje profesinėje šokio ir tarpdalykinėje aplinkoje individualiai ir komandoje, organizuoti ir valdyti komandos darbo procesą, užimti lyderio poziciją ir prisiimti atsakomybę už savo ir komandos veiklos kokybę, veiklos vertinimą bei tobulinimą, vadovaudamasis profesine etika ir pilietiškumu.“ Tai yra labiau į šokio produkto sukūrimą orientuoti gebėjimai, kurie nėra tiek reikšmingi jei tyrimas yra orientuotas ne į rezultatą. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad studentams be praktinių vadybinių ir lyderystės sugebėjimų bus sunku integruotis į profesinę aplinką (teoriniai vadybiniai ir lyderystės gebėjimai yra užtikrinti pasirenkamųjų dalykų pagalba).

Šis meninio tyrimo darbo paradoksas atliepia nūdienos menininko pozicijos kompleksškumą. Ekspertai rekomenduoja į jį įsigilinti nuosekliau ir tiksliau apibrėžti, kokių

programos studijų rezultatų tikimasi, kaip bus valdomi studentų lūkesčiai ir reikmės. Susidaro impresija, jog dabar programa tyrimo apibrėžimo problemą palieka spręsti pačiam studentui. Tai nebūtinai yra savaime nepraktikuotina, jei tai, pavyzdžiui, yra (sąmoningas) pasirinkimas kuomet su kiekvienu studentu tyrimo apibrėžimas gali kisti ir prisitaikyti prie praktinių studento reikmių. Vis tik, skirtingos reikmės gali pareikalauti ir skirtingo piniginio krepšelio, taigi turėtų egzistuoti aiški lėšų, skirtų studijų reikmėms, ir kitų reikalingų išteklių skyrimo tvarka, su aiškiu sprendimų priėmimo procesu. Dėstytojai šiuo klausimu nėra užtikrinti ir mano, kad sprendimus priimti turėtų darbo vadovas. Iš administracijos pozicijos atrodo, kad ir ji norėtų dalyvauti šiame procese. Šiuos klausimus būtina išgryninti, kad programos tikslai ir numatomi rezultatai galutinai atitiktų visuomenės ir darbo rinkos poreikius.

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties institucijos misijai, veiklos tikslams ir strategijai įvertinimas*

Programos tikslai atitinka LMTA misiją, veiklos tikslus ir strategiją. Esant bakalauro ir doktorantūros studijoms, antrosios pakopos studijos turėtų suformuoti nuoseklią studijų ekosistemą šokio kryptyje. Apraše ir vizito metu pasitvirtino aiškiai išreikšta LMTA ambicija ir įsipareigojimas plėtoti šokio studijas. Antros pakopos šokio studijų programos įdiegimas įgalintų šokio kryptį būti lygiaverte su muzikos ir teatro kryptimis, o LMTA – atsakingai prisidėti prie šokio lauko plėtros nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu.

- *Programos atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimas*

Programa atitinka Bendruosius studijų vykdymo reikalavimus (patvirtintus Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu V-1168), Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo reikalavimus (patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535). Taip pat programa atitinka akademinis ir profesinius reikalavimus, nustatytus Teatro, kino, šokio studijų krypties apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. V-659 „Dėl Teatro, kino, šokio studijų krypties aprašo patvirtinimo“. Ketinamos vykdyti programos apimtis 120 kreditų, iš kurių 75 kreditai skiriami krypties studijoms, 30 kreditų baigiamajam darbui ir 15 kreditų laisvai pasirenkamiems dalykams.

- *Programos studijų tikslų, studijų rezultatų, mokymo(-si) ir vertinimo metodų suderinamumo įvertinimas*

Ketinamos vykdyti programos studijų dalykai yra aiškiai susieti programos koncepcija: praktiniai ir teoriniai studijų dalykai studijuojami lygiagrečiai ir integruotai, programoje numatyti atskiri studijų tematiniai pasirinkimai (šiuolaikinis šokis, klasikinis šokis ir tautinis/liaudies šokis) kartu su integruotais ugdymo (šokio pedagogikos) aspektais. Juos realizuoti numatoma per studentų pasirinkimus konkrečių privalomųjų dalykų viduje („Meninio tyrimo matmenys“, du alternatyvūs studijų dalykai „Šokio meno kūrybos strategijos ir tarpdiscipliniškumas“ ir „Šokio meno kūrybos strategijos ir ugdymas“). Nors tokia programos koncepcija ir iš jos išplaukianti sandara yra gana komplikauta, Apraše

pateikiamos programos tikslo, numatomų studijų rezultatų dėmė su studijų rezultatais bei mokymo(-si) ir vertinimo metodais yra pakankama ir atitinkanti antrosios pakopos studijoms keliamus reikalavimus.

- *Programos dalykų (modulių) visumos, užtikrinančios studento nuoseklų kompetencijų ugdymą(-si) įvertinimas*

Pasak programos rengėjų, programa (ir jos kompleksiniai tikslai) bus realizuojama pritaikant „trečiosios pakopos studijoms būdingą cikliškumą ir periodizaciją“ (Aprašas, 12 psl.). Siekis ambicingai lygiuoti studijas aukščiausiai – trečiajai pakopai – yra sveikintinas, tačiau pati „ciklinio principo“ koncepcija nei programos apraše, nei vizito metu nebuvo detaliau paaiškinta ir dėl to programos visumos samprata liko ne iki galo skaidri. Susidarė įspūdis, kad minima koncepcija reiškia, jog visi trys privalomi ir pasirenkamasis studijų dalykai bus dėstomi per visus tris semestrus. Tačiau tokia programos struktūra (trys dalykai siūlantys penkias temazines kryptis) kelia riziką dėl grupinio, individualaus darbo ir tolygaus kompetencijų ugdymo verčių harmonizavimo. Akivaizdu, kad programoje daug dėmesio bus skiriama meninio tyrimo gebėjimų lavinimui, tačiau svarbu, kad šalia tiriamųjų gebėjimų nebūtų pamesta esminė krypties – šokio meno – kompetencijų ugdymo ašis, t. y. specialieji gebėjimai. Ekspertai rekomenduoja skirti papildomą dėmesį programos koncepcijoje glūdinčios įvairovės rizikų valdymui, siekiant užtikrinti nuoseklų visų programos studentų kompetencijų ugdymą.

- *Galimybių studijuojantiems individualizuoti programos struktūrą atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus įvertinimas*

Pasak programos rengėjų, programoje būtų stengiamasi sudaryti galimybes lanksčioms studijoms per baigiamojo projekto ir darbo vadovo pasirinkimą, bendradarbiavimą su socialiniais partneriais meninio tyrimo ir baigiamojo darbo veiklose, galimybę rinktis vieną iš dviejų privalomojo studijų dalyko alternatyvų („Šokio meno kūrybos strategijos ir tarpdiscipliniškumas“ arba „Šokio meno kūrybos strategijos ir ugdymas“), dalyvavimą tarptautinio judumo programose ir renkantis laisvai pasirenkamus dalykus LMTA, Vilniaus universitete ir Vilniaus dailės akademijoje, su kuriomis LMTA yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis. Apibendrinant galima teigti, kad galimybės individualizuoti programos struktūrą atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus yra pakankamos.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Programa atitinka teisės aktų reikalavimus, jos tikslai atitinka LMTA misiją, veiklos tikslus ir strategiją.
2. Dauguma programos tikslų, pavyzdžiui, parengti aukštos kvalifikacijos šokio meno specialistus, turinčius kontekstualių šokio ir kultūros žinių, gebančius vystyti meninę tapatybę, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, analizuoti ir vertinti, yra aktualūs ir atitinka visuomenės ir darbo rinkos poreikius.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Pagrindinė problema – programoje nėra pateikto tikslaus šokio meninio tyrimo apibrėžimo. Nepateikus tikslaus šokio meninio tyrimo apibrėžimo, nėra aišku kaip programos parengtas šokio meno specialistas-tyrėjas atitiks visuomenės ir darbo rinkos poreikius.
2. Nėra tiksliai apibrėžta, kaip bus valdomi studentų lūkesčiai ir reikmės, kaip bus įgyvendinami kiekvieno konkretaus studento meninio tyrimo poreikiai. Neapibrėžtas protokolas, kuris numatytų sprendimus dėl išteklių, suteikiamų kiekvienam studentui.
3. Būtina skirti papildomą dėmesį programos koncepcijoje glūdinčios įvairovės rizikų valdymui, siekiant užtikrinti nuoseklų visų programos studentų kompetencijų ugdymą.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Buvo rekomenduojama pateikti tikslesnį šokio meninio tyrimo apibrėžimą LMTA kontekste, susiejant jį su laukiamais programos studijų rezultatais bei patikslinti, kaip bus prisitaikoma prie praktinių kiekvieno konkretaus studento meninio tyrimo poreikių. Pagal šias rekomendacijas LMTA atitinkamai atliko aprašo pataisymus 26-34 punktuose.

Pateiktas šokio meninio tyrimo patikslinimas jog „meniniams tyrimams skirtoje mokslinėje literatūroje meninių tyrimų rezultatas suprantamas plačiau – ne tik kaip meno produktas, bet ir kaip į procesą orientuota meninė praktika“ (remiantis akademiku Henk Borgdorff). Pagal šį paaiškinimą, pati meninė praktika gali būti laikoma tyrimo rezultatais.

Taip pat patikslinta, jog LMTA turi aiškų „protokolą“, kuris apibrėžia finansinę paramą skirtą studentų baigiamiesiems darbams. Kiekvienais metais yra tvirtinamas katedros biudžetas, kuriame yra suplanuojamos lėšos studentų kūrybinėms ir tiriamosioms veikloms. Atliepiant lygių galimybių principą kiekvienam studentui suteikiama vienoda finansinė parama jo darbams atlikti.

Patikslinta, kaip bus valdomi studentų lūkesčiai, reikmės ir kiekvieno konkretaus studento meninio tyrimo poreikiai. Stojamojo egzamino komisija įvertins ne tik kandidato kompetencijas, bet ir institucijos galimybes sudaryti sąlygas kokybiškai įgyvendinti baigiamąjį magistro darbą pilna apimtimi. Jei meninio tyrimo apimtis peržengs LMTA suteikiamas finansines ir infrastruktūros galimybes, tuomet studentui bus rekomenduojama pergaltoti savo meninio tyrimo apimtis ir įsivertinti jo įgyvendinimo galimybes LMTA ir (ar) bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, apsvarstant galimybę meninį tyrimą realizuoti pasitelkiant ne tik LMTA žmogiškuosius, finansinius ir infrastruktūros išteklius, bet ir socialinių partnerių resursus.

Ekspertų grupė vertina, jog LMTA pateikė tinkamus paaiškinimus ir rekomendaciją įgyvendino.

2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS

- *Aukštosios mokyklos vykdomos mokslo (meno) veiklos lygio pakankamumo su studijų kryptimi susijusioje mokslo (meno) kryptyje įvertinimas*

Pagal formaliojo ekspertinio vertinimo rezultatus scenos ir ekrano meno srityje 2020 - 2022 m. LMTA deklaruotų meno darbų svertinė balų suma buvo viena aukščiausių Lietuvoje. LMTA vykdoma humanitarinių mokslų srities menotyros krypties MTEP veikla 2023 m. vykusiame palyginamajame vertinime sulaukė aukšto 4,5 balų (iš 5) įvertinimo. Galima konstatuoti, kad tai yra neabejotinai aukšto lygio pasiekimai šiose meno ir humanitarinių mokslų srityse. Vis dėlto programos aprašo rengėjai nepateikia informacijos apie tai, kokią (ir ar) minimų scenos ir ekrano meno srities darbų, teikiamų formaliajam ar ekspertiniam vertinimui, dalį sudaro šokio krypties darbai. Taip pat ir pasiekimai humanitarinių mokslų kryčių grupės menotyros kryptyje, nors ir neabejotinai svarūs, su šokio kryptimi (ar jos tyrimais) yra susiję netiesiogiai. Neabejotinas postūmis meno ir meniniams tyrimams plėtotis yra keturių LMTA vykdomoje meno doktorantūroje studijuojančių šiuolaikinio šokio menininkų darbai, tarptautinio bendradarbiavimo patirtys, ypač dalyvavimas tarptautiniuose teatro ir šokio tinkluose. Vis dėlto vertinant meno doktorantūros tyrimų tematikas, bendradarbiavimo projektų temas būtina atkreipti dėmesį, kad jose dominuoja šiuolaikinio šokio problematika, tuo tarpu klasikinio ar liaudies šokio temos neįvardytos. LMTA pateiktų tarptautinių meno projektų pavyzdžiuose dominuoja teatro, kino ar bendresnio pobūdžio tarpdalykiniai meno projektai. Ekspertai rekomenduoja LMTA papildomai skatinti šokio krypties meno ir mokslo veiklas, siekiant suteikti joms unikalią ir stiprią tapatybę šalia kitų aukšto lygio LMTA meno (mokslo) veiklų.

LMTA meno (mokslo) veiklų skatinimas yra apibrėžtas strateginiuose dokumentuose: LMTA Statute, LMTA strategijoje 2020–2030, LMTA veiklos planuose. Naujausios iniciatyvos, susijusios su Scenos menų tyrimų centro, skirto stiprinti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) kokybę, kūrimu ir kartu su *FilmEU* aljanso partneriais laimėtu HORIZON projektu *WIRE – Widening Innovation+Research Excellence in FilmEU*. Tikėtina, kad šios iniciatyvos paskatins ir šokio krypties meno veiklų plėtrą bei kūrybos inovacijos ketinamos vykdyti studijų programos kryptyje.

- *Studijų turinio susiejimo su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais įvertinimas.*

Studijų turinys dera su naujausiomis didaktinėmis tendencijomis ir greitai besikeičiančiais tarptautiniu bei nacionaliniu šiuolaikinio šokio srities kontekstais. Daugumos dalykų turinys atitinka naujausius krypties tyrimų ir meno pasiekimus, juose nagrinėjamos aktualios šiuolaikiniam scenos menai (tame tarpe ir šokiui) kūniškumo, technologijų, po-humanizmo ir politiškumo temos („Šokio meno teorijos kontekstai“). Naujausios šokio meno tendencijų bei naujausių mokslo žinių sąsajos nagrinėjamos studijų dalyke „Atlikimo meno kūrybos strategijos ir tarpdiscipliniškumas“, kur analizuojamos tarpdalykinės šokio ir skaitmeninių technologijų, architektūros ir gamtovaizdžio sąsajos. Aktualiomis teorinėmis priegomis ir praktine patirtimi paremtas ir studijų dalykas „Meninio tyrimo metmenys“. Šių tematikų

dermę ir nagrinėjimo gylį garantuoja dėstytojų kolektyvo kompetencijos šiuolaikinio šokio ir meninių tyrimų temose. Vis dėlto atkreiptinas dėmesys, kad kai kurių dalykų literatūros sąrašai yra labai menki ir neatspindi naujausių srities pasiekimų, pavyzdžiui, studijų dalykas „Šokio meno strategijos ir ugdymas“. Taip pat jaučiamas su klasikinio ar tautinio šokio naujovėmis susietų mokslo ar meno projektų trūkumas.

Pagrindiniai srities išskirtinumas:

1. LMTA mokslo (meno) pasiekimai scenos ir ekrano meno bei humanitarinių mokslų srityse yra aukšto lygio, teigiamai įvertinti nacionalinių ir tarptautinių ekspertų formalaus ir palyginamojo vertinimų metu.
2. Neabejotinas postūmis meno ir meniniams tyrimams plėtotis yra keturių LMTA vykdomoje meno doktorantūroje studijuojančių šiuolaikinio šokio menininkų darbai, tarptautinio bendradarbiavimo patirtys, ypač dalyvavimas tarptautiniuose teatro ir šokio tinkluose.
3. Daugumos dalykų turinys atitinka naujausius krypties tyrimų ir meno pasiekimus, juose nagrinėjamos aktualios šiuolaikiniam scenos menui temos.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Programos aprašo rengėjai nepateikia informacijos apie tai, kokią (ir ar) minimų scenos ir ekrano meno srities darbų, teikiamų formaliajam ar ekspertiniam vertinimui, dalį sudaro šokio krypties darbai. Taip pat ir pasiekimai menotyros kryptyje, nors ir neabejotinai svarūs, su šokio kryptimi (ar jos tyrimais) yra susiję netiesiogiai. Ekspertai rekomenduoja LMTA papildomai skatinti šokio krypties meno ir mokslo veiklas, siekiant suteikti joms unikalų ir stiprią tapatybę šalia kitų aukšto lygio LMTA meno (mokslo) veiklų.
2. Kai kurių dalykų literatūros sąrašai yra labai menki ir neatspindi naujausių srities pasiekimų, pavyzdžiui, studijų dalyko „Šokio meno strategijos ir ugdymas“. Taip pat jaučiamas su klasikinio ar tautinio šokio naujovėmis susietų mokslo ar meno projektų trūkumas.

2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA

- *Studentų atrankos ir priėmimo kriterijų ir proceso tinkamumo ir viešumo įvertinimas.*

Informacijos apie priėmimo studijuoti procesą yra pakankamai. LMTA informaciją apie būsimus stojimus į studijų programą skelbia internetinėje svetainėje, kur taip pat viešinamos priėmimo taisyklės ir stojamųjų egzaminų tvarkaraščiai. LMTA suteikia galimybę stojantiesiems susipažinti su aukštosios mokyklos infrastruktūra, vyksta atvirų durų dienos, įvairiuose Lietuvos miestuose ir užsienyje vyksta studijų parodos. Tai leidžia būsimiems studentams neformaliai susipažinti su stojimų taisyklėmis, gyvai paklausti dėstytojų ir studentų rūpimus klausimus. Taip pat stojantiesiems teikiamos parengiamosios konsultacijos.

Stojimo procedūros metu vienas pagrindinių vertinamų aspektų – studento motyvacija ir akademinė branda – magistrantūroje svarbus studento gebėjimas dirbti savarankiškai. Konkursinį balą sudaro stojamojo egzamino įvertinimas (0,4), motyvacinio pokalbio įvertinimas (0,4) ir pirmosios studijų pakopos pasiektų studijų rezultatų (diplomo priedėlyje (priede) įrašytų pažymių) vidurkis (0,2). Stojimo procedūra aiškesnė ir labiau pritaikyta studentams baigusiems LMTA šokio meno bakalauro studijų programą. Vertinant studentus, ateinančius iš kito lauko, bus atsižvelgiama į stojančiųjų motyvaciją ir per motyvacinį pokalbį pateiktus ne trumpesnės kaip vienerių metų trukmės profesinės veiklos patirtį įrodančius dokumentus (profesinės veiklos aplanką). Studijų apraše galėtų būti pateikiama konkretesnė informacija ar pavyzdžiai, kokia profesinė veikla (akademinė – tyrimų, straipsnių publikavimas, ar praktikinė) yra tinkama stojimo metu.

Programos aprašo skyriuje apie studentų atranką ir priėmimą, galėtų būti pateikiama daugiau informacijos studentams su specialiaisiais poreikiais, užtikrinama, kad tokie studentai yra laukiami ir paaiškinama, kaip jie galėtų pilnavertiškai studijuoti šioje programoje.

- *Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarkos ir jos taikymo įvertinimas.*

Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo procedūra atliekama remiantis akademinio pripažinimo Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje tvarkos aprašu. Minėtas aprašas parengtas vadovaujantis Europos pripažinimo vadovu aukštosioms mokykloms ir išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, pripažinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. Užsienio kvalifikacijos akademinė vertė nustatoma palyginant ją su panašiausia Lietuvoje teikiama kvalifikacija. Pripažinimu nustatoma, ar užsienyje įgyta kvalifikacija tenkina atitinkamai kvalifikacijai Lietuvoje keliamus reikalavimus ir ar suteikia teisę pretenduoti į atitinkamą studijų pakopą. Kvalifikacija įvertinama per vieną mėnesį nuo visų dokumentų gavimo dienos. Dokumentų nagrinėjimas yra nemokamas.

Šokio studijų krypties dalinių studijų rezultatų įskaitymų, ankstesnio ir kitokio mokymosi pripažinimo atvejų dar nebuvo.

- *Studentams teikiamos akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos tinkamumo, pakankamumo ir veiksmingumo įvertinimas*

LMTA pateikia informaciją apie įvairiapusę paramą savo internetinėje svetainėje, suteikia ją specialiai studentams sukurtu elektroniniu paštu, vyksta atvirų durų dienos bei konsultacijos su dėstytojais ir kitais studentais. Studentų atstovai yra studijų krypties komiteto nariai, tai leidžia iš studentų perspektyvos užduoti klausimus ir išreikšti nusiskundimus ar poreikius, į kuriuos aktyviai reaguoja LMTA dirbantys dėstytojai ir

administracija. Gyvo susitikimo metu dėstytojai parodė motyvaciją ir entuziazmą studentams suteikti visapusę akademinę paramą.

LMTA įkurtas Bendruomenės gerovės centras rūpinasi LMTA bendruomenės psichologine gerove. Studentai turi galimybę gauti nemokamą profesionalią psichologinę pagalbą, taip pat yra organizuojamos paskaitos psichologinėmis temomis. Dvasiniam pokalbiui studentai gali kreiptis į LMTA kapelioną. LMTA bibliotekoje studentams teikiamos konsultacijos ir pagalba ieškant reikalingos informacijos įvairiuose Lietuvos ir tarptautiniuose kataloguose ir duomenų bazėse. LMTA rūpinasi ir finansine parama – už gerus studijų rezultatus skiriamos skatinamosios ir vardinės stipendijos, LMTA bendradarbiauja su įvairiais paramos fondais. Taip pat studentai gali pasinaudoti valstybės remiamomis paskolomis – tai paskolos studijų kainai sumokėti, pragyvenimo išlaidoms, dalinėms studijoms pagal tarptautines sutartis. Už studijas mokantiems studentams įmokos už studijų semestrą gali būti sumažintos, mokėjimo terminai atidėti arba mokėjimas išdėstytas dalimis. LMTA lanksčiai sprendžia studentų projektų finansavimo klausimus, ieškodami visas šalis tenkinančio kompromiso, pagal studijuojančių studentų skaičių, skiria lėšas projektų įgyvendinimui ar reikalingam mobilumui.

Šokio meno programos apraše, skyriuje apie studentų priėmimą ir paramą, galėtų būti pateikiama daugiau informacijos, kokia (ne tik finansinė) parama būtų suteikiama studentams su specialiaisiais poreikiais.

- *Informacijos apie studijas ir studentų konsultavimo pakankamumo įvertinimas*

LMTA skelbia visą pagrindinę informaciją apie studijas LMTA internetinėje svetainėje, vyksta atvirų durų dienos, Informacijos dienos, studijų parodos, kurių metu galima susitikti su LMTA studentais ir dėstytojais. Kiekvienais metais LMTA atnaujinama ir pateikiama leidinį „LMTA pirmakursio gidas 2022–2023“ su pagrindiniais kontaktais, aktualiausia informacija apie studijų procesą, paramą, galimybes ir kt.

Taip pat studentams sukurta elektroninio pašto dėžutė – joje studentai gali teirautis informacijos apie studijas, stipendijas, įvairias galimybes ir užduoti klausimus, į kuriuos atsakymo negali pateikti dėstytojai, fakultetų darbuotojai.

LMTA pateikia įvairiapuses galimybes pasiekti informaciją apie studijas, tiek nuotoliniu, tiek fiziniu būdu, formaliai ir neformaliai.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Bendra informacija apie studentų atranką ir priėmimo procesą yra lengvai pasiekiamo.
2. Suteikiama galimybė pasikonsultuoti apie būsimą studijų programą ir stojimo procedūrą su dėstytojais bei administracija atvirų durų dienose, Lietuvoje ir užsienyje vykstančių studijų parodų metu.

3. Studentai turi galimybę sulaukti įvairiapusės akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Reikėtų teikti daugiau informacijos studentams, kurie norėtų stoti į Šokio meno magistrantūros programą, tačiau nėra baigę LMTA Šokio meno bakalauro programos studijų.
2. Trūksta informacijos apie tai, kaip šioje programoje galėtų studijuoti studentai su specialiaisiais poreikiais. Rekomenduojama aiškiai komunikuoti ir užtikrinti, kad tokie studentai yra laukiami LMTA Šokio meno programoje.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

LMTA atsižvelgė į ekspertų rekomendaciją programos aprašo skyriuje „Studentų priėmimas ir parama“ plačiau aprašydami, kaip šioje programoje galėtų studijuoti žmonės su specialiaisiais poreikiais. LMTA teigia, jog kiekvieno studento atvejis bus sprendžiamas individualiai, atsižvelgiant į konkrečią situaciją. LMTA pateikė daugiau informacijos apie materialųjų išteklių pritaikymą studentams su regos ir mobilumo negalia, galimybę sulaukti emocinės ir akademinės paramos studentams su neuroįvairovės ir psichologiniais poreikiais. Be to, LMTA teigia suteiksianti galimybę studentams su specialiaisiais poreikiais užduoti jiems rūpimus klausimus apie būsimas studijas individualių konsultacijų metu.

LMTA taip pat pateikė daugiau informacijos apie konferencijas, diskusijas ir projektus, skirtus negalios temai, bei planuojamus organizuoti neuroįvairovei skirtus mokymo kursus administracijai ir dėstytojams.

LMTA pateikti patikslinimai apima ir vertinamojoje srityje „2.4. Studijavimas, studijų pasiekimai ir absolventų užimtumas“ pateiktus ekspertų grupės pastebėjimus (punktas 1), susijusius su sąlygomis, užtikrinančiomis galimybes studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais.

2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS

- *Mokymo ir mokymosi proceso, leidžiančio atsižvelgti į studijuojančiųjų poreikius ir įgalinančių juos pasiekti numatytus studijų rezultatus, įvertinimas.*

LMTA šokio meno programą planuojama dėstyti taikant įvairius mokymo(si) metodus: tradicinius – paskaitos, pratybos, vizituojančių dėstytojų pranešimai, literatūros, garsinės ir vizualinės medžiagos analizė; taip pat svarbus ir pačių studentų įsitraukimas ir dalyvavimas, planuojami studentų pranešimai, gyvos diskusijos, konferencijos, minčių žemėlapiai ir kt. Studentai taip pat turės galimybę lanksčiai mokytis ir nuotoliniu ar mišriu būdu, siūlomos vaizdo ir garso paskaitos, konferencijos bei elektroniniai kursai.

Siekiant užtikrinti studentų tobulėjimą ir gerus rezultatus taikomi metodai yra: repeticija, perklausa, peržiūra, spektaklis, kūrybinių darbų pristatymas ir (ar) atlikimas, kūrybinis seminaras, atvejo analizė, kūrybinių analizė ir aptarimas, dalyvavimas scenos menų projektuose, festivaliuose, kūrybinės dirbtuvės ir kt. Studijų programa siekia užtikrinti studentų gebėjimą giliau pažinti Šokio meno lauką, argumentuoti pasirinkto tyrimo aktualumą, artikuliuoti tyrimo problematiką. LMTA taip pat siekia lavinti studento gebėjimą suburti komandą, kartu su kitų sričių atstovais plėtoti savo projektą. Taip pat LMTA išreiškia siekį studentų baigiamuosius darbus pristatyti platesnei auditorijai.

Daug dėmesio skiriama individualiam studento ir dėstytojo darbui, taip pat grupiniams užsiėmimams. Gyvo susitikimo metu dėstytojai parodė entuziazmą ir lankstumą prisitaikyti prie skirtingų studentų poreikių, padėti plėtoti įvairias studentų pasirinktas tyrimų temas ir projektus.

Savarankiškam studento darbui skiriami net 78 proc. Studentas turėtų gebėti produktyviai išnaudoti šį laiką savo projekto, meninio tyrimo plėtojimui.

- *Sąlygų, užtikrinančių galimybes studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais, įvertinimas*

LMTA studentams suteikia įvairių finansinę pagalbą – valstybės remiamas paskolas, socialines stipendijas (studentams, kurie gauna socialinę pašalpą arba yra riboto darbingumo, arba našlaičiai), taip pat studentams, turintiems negalią (finansinė parama studentams, kuriems nustatytas 45 proc. ir mažesnis darbingumo lygis). LMTA suteikia paramą ir užsienio lietuviams bei karinę tarnybą atlikusiems asmenims. Socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais, atvykusiems studijuoti į Vilnių iš kitų miestų, mažinamas mokestis už gyvenimą bendrabutyje. LMTA studentai, turintys negalią, turi teisę į Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teikiamą finansinę paramą. LMTA partnerio teisėmis dalyvauja Valstybinio studijų fondo vykdomame projekte studentams su negalia „Studijų prieinamumo didinimas“.

Nors formaliai LMTA siūlo tam tikras finansines galimybes ir pagalbą studentams su specialiaisiais poreikiais, šis aspektas reikalauja daugiau dėmesio ir tobulinimo. Visų pirma, galėtų būti konkrečiau įvardinami specialieji poreikiai ir tai, kokiais būdais LMTA suteiktų jiems galimybes pilnavertiškai studijuoti, pavyzdžiui, regėjimo, mobilumo negalios, neuroįvairovės atvejais ir t.t. Nors studentams su mobilumo negalia bus pritaikytas naujai statomas pastatas Olandų g., vis dėlto Sluškų rūmai ir LMTA padalinys Gedimino pr. nėra pritaikyti judėjimo negalią turintiems studentams. Kitas aspektas – dėstytojų pasiruošimas dirbti su specialiųjų poreikių studentais. Nors dėstytojai turi įvairios darbo patirties ir parodė norą prisitaikyti prie įvairių studentų poreikių, jiems trūksta sisteminių žinių ir apmokymo. Taip pat programos apraše yra per mažai atsižvelgta į programos pritaikomumą studentams su specialiaisiais poreikiais.

- *Akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politikos įgyvendinimo įvertinimas*

LMTA pateikia akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politikos gaires: laikosi lygių galimybių principo, draudžia varžyti darbuotojų ir studentų teises arba teikti jiems privilegijų, diskriminuoti dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, taip pat dėl sveikatos problemų, išsilavinimo skirtumų, kultūrų skirtumų, ekonominių skirtumų ir geografinių skirtumų. Vis dėlto LMTA neužtikrina pakankamų sąlygų studentams su specialiaisiais poreikiais, ką dalinai galima būtų vertinti kaip diskriminavimą.

LMTA bendruomenės nariai, patiriantys diskriminaciją, priekabiavimą, patyčias ar grasinimus, gali kreiptis į LMTA rektorių arba Etikos komitetą. Visi skundai nagrinėjami Etikos komitete. Gyvo susitikimo metu administracija ir dėstytojai užtikrina, kad kylančios problemos yra sprendžiamos pagal poreikį, sukviečiant komiteto narius, pokalbio su dėstytojais metu, per studentų atstovybę. Šiuos aspektus reikėtų stebėti ir vertinti naujos programos studijų proceso metu, įsitikinti ar akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politika veikia praktiniame lygmenyje.

- *Apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūrų taikymo efektyvumo krypties studijose įvertinimas*

LMTA studentai gali teikti raštiškus prašymus išnagrinėti tam tikras LMTA vertinimo procedūras. Apeliacijas galima teikti dėl įvertinimo, kai įvertinimą atliko vienas dėstytojas, dėl vertinimų tvarkos pažeidimų (studijų metu ir baigiamojo darbo gynimo bei vertinimo metu), taip pat galima apeliuoti sprendimą dėl studijų dalyko įskaitymo. Apeliacija nepriimama dėl studijų dalyko rezultatų įvertinimo per sesiją, jeigu, rezultatų įvertinimui buvo sudaryta vertinimo komisija ir dėl baigiamojo darbo įvertinimo. Gavus apeliaciją ir įvertinus jos pagrįstumą, ne ilgiau kaip per 3 (tris) darbo dienas sudaroma LMTA apeliacinė komisija. LMTA apeliacinės komisijos sprendimas yra galutinis. Apeliantas, nesutinkantis su LMTA apeliacinės komisijos sprendimu ar negavęs atsakymo per 15 (penkiolika) darbo dienų, gali kreiptis į LMTA ginčų nagrinėjimo komisiją.

Siekiant įsitikinti, ar šios LMTA nuostatos dėl apeliacijų tikrai veikia, studijų proceso metu reikėtų stebėti konkrečius atvejus ir analizuoti procedūrų efektyvumą.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Taikomi įvairūs mokymo(si) metodai, suteikiantys galimybę lavinti skirtingas studentų kompetencijas: akademinį raštingumą, gebėjimą pristatyti savo meninio tyrimo problematiką, reprezentuoti save profesiniame lauke, įgūdžius dirbti komandoje bei savarankiškai.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Šokio meno programos apraše neatsispindi, kaip ši programa bus pritaikyta studentams su skirtingais specialiaisiais poreikiais.
2. Programos dėstytojai nėra apmokyti dirbti su studentais su specialiaisiais poreikiais.
3. Ne visi LMTA pastatai pritaikyti studentams su mobilumo negalia.

2.5. DĖSTYTOJAI

- *Programoje dirbančių dėstytojų skaičiaus, kvalifikacijos ir kompetencijos (mokslinės, didaktinės, profesinės) pakankamumo studijų rezultatams pasiekti įvertinimas*

Studijų programai sėkmingai įgyvendinti yra sudarytas kompetentingas, kvalifikuotas akademinis personalas, atitinkantis Bendruosius studijų vykdymo reikalavimus (patvirtintus Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu V-1168) bei Teatro, kino, šokio studijų krypties aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. V-659 „Dėl Teatro, kino, šokio studijų krypties aprašo patvirtinimo“ nuostatas. 83 procentai dėstytojų turi mokslo (meno) laipsnį arba yra pripažinti menininkai. 58 procentai numatomų studijos programos dėstytojų sudaro profesoriaus pareigas einantys darbuotojai. Reikia pažymėti, kad iš 12 programoje numatytų dėstytojų keturi yra šokio krypties, kurioje rengiama studijų programa, profesoriai (34 procentai). Apie 67 procentai iš programoje numatytų dirbti dėstytojų turi ne mažiau kaip pusę etato. Akademinio personalo sandara yra gana tolygi ir palanki įvairovės principams amžiaus ir lyties atžvilgiu, tinkamas ir skirtingų kvalifikacinių laipsnių bei pareigų santykis. Šokio krypties kompetencijas programoje papildo menotyros ir edukologijos krypties dėstytojai (6 iš 12).

Studijų programos rengėjams pavyko suburti žymius, nacionalinius apdovanojimus pelniusius šiuolaikinio šokio menininkus, kurie aktyviai dalyvauja programos turinio rengime, gerai išmano šiuolaikinio šokio praktiką ir neabejotinai prisidės prie sėkmingo programos tikslų įgyvendinimo. Vis dėlto būtina pastebėti, kad numatomų programos dėstytojų kolektyve dominuoja šiuolaikinio šokio dėstytojai, tuo tarpu klasikinis ir liaudies šokiai yra menkliau atstovaujami. Ekspertai rekomenduoja programos vykdytojams skirti papildomą dėmesį šių žanrų dėstytojų pritraukimui ir jau esamų dėstytojų profesinių gebėjimų plėtrai, siekiant tolygaus kompetencijų pasiskirstymo programoje, ypač turint omenyje jų meninio tyrimo kompetencijas.

- *Sąlygų dėstytojų kompetencijoms tobulinti įvertinimas*

Akademinio personalo minimalius kvalifikacinius reikalavimus bei kompetencijų tobulinimo tvarkas reglamentuoja LMTA darbuotojų kvalifikacijos kėlimo tvarkos aprašas ir Minimalių kvalifikacinių LMTA dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybių reikalavimų aprašas, patvirtintas LMTA Senato 2011 m. gruodžio 21 d. nutarimu (protokolo Nr. 9-SE). Programos aprašo rengėjai pateikia įvairių kvalifikacijos tobulinimo veiklų, tokių kaip

tarptautinis mobilumas, intensyvūs kursai, vykdomas mokslinei veiklai reikalingų lėšų konkursas ir pan., sąrašą. Taip pat teigiama, kad kvalifikacijos tobulinimo veiklose dalyvaujančių dėstytojų skaičiai LMTA kasmet auga. Vis dėlto iš apraše pateiktų duomenų ir vizito metu nepaaiškėjo, kiek šokio krypties dėstytojų pasinaudojo šiomis galimybėmis, į kokias konkrečiai kvalifikacijos kėlimo veiklas šokio kryptyje jie buvo įsijungę. Ekspertai rekomenduotų aukštajai mokyklai imtis pro-aktyvių sisteminių dėstytojų profesinės kvalifikacijos tobulinimo veiklų, periodiškai organizuojant mokymus akademiniam personalui šokio studijų kryptyje ir tobulinti dėstytojų meno (mokslo) veiklos bei kvalifikacijos tobulinimo skatinimo sistemą.

Pagrindiniai srities išskirtinumi:

1. Studijų programai įgyvendinti suburtas akademinis personalo sandara atitinka teisės aktuose numatytus reikalavimus. Akademinio personalo sandara yra gana tolygi ir palanki įvairovės principams amžiaus ir lyties atžvilgiu, tinkamas ir skirtingų kvalifikacinių laipsnių bei pareigų santykis.
2. Studijų programos rengėjams pavyko suburti žymius, nacionalinius apdovanojimus pelniusius šiuolaikinio šokio menininkus, kurie aktyviai dalyvauja programos turinio rengime, gerai išmano šiuolaikinio šokio praktiką ir neabejotinai prisidės prie sėkmingo programos tikslų įgyvendinimo.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Numatomų programos dėstytojų kolektyve dominuoja šiuolaikinio šokio dėstytojai, tuo tarpu klasikinis ir liaudies šokiai yra menkliau atstovaujami.
2. Ekspertai rekomenduoja aukštajai mokyklai imtis pro-aktyvių sisteminių dėstytojų profesinės kvalifikacijos tobulinimo veiklų, periodiškai organizuojant mokymus akademiniam personalui šokio studijų kryptyje ir tobulinti dėstytojų meno (mokslo) veiklos bei kvalifikacijos tobulinimo skatinimo sistemą.

2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

- *Programos fizinių, informacinių ir finansinių išteklių, leidžiančių užtikrinti efektyvų mokymosi procesą, tinkamumo ir pakankamumo įvertinimas*

LMTA stato naują pastatų kompleksą Olandų gatvėje Vilniuje. Jau yra šokio treniruotėms ir spektakliams skirtos salės, bus įrengtos studentų poilsio erdvės ir virtuvėlės.

Materialinė ir metodinė bazė, būtina kokybiškam studijų procesui vykdyti, yra atnaujinama ir puikiai tenkins šiuos reikalavimus: yra reikalingos patalpos su tinkamomis šokiui grindimis ir šokio danga, garso įranga, apšvietimo technika; įrengtos pagalbinės patalpos (persirengimo kambariai, dušai, grimo kambariai, rekvizito, technikos ir kitų priemonių sandėliai ir pan.); biblioteka, fonoteka ir videoteka turi kryptingai sukomplektuotus spaudos (knygų, žurnalų), garso ir vaizdo įrašų fondus, internetinę prieigą prie katalogų, skaitmenizuotų šaltinių ir visateksčių specializuotų duomenų bazių ir sudaro galimybę

studentams naudotis šiais ištekliais nuotoliniu būdu. Išskirtinis darbo įrankis magistrantams bus jau įrengtas *black box* – visiškai nauja šokio erdvė pagal visus aukščiausius akustinius ir kitus techninius reikalavimus.

Reikėtų atkreipti dėmesį, ar pastato trečiame aukšte bus užtikrinta pakankamai erdvių savarankiškam darbui. Taip pat reikėtų kryptingai papildyti šokio srities spaudos (knygų, žurnalų), garso ir vaizdo įrašų fondą atsižvelgiant į būsimų magistrantų tyrimų reikmes.

Valgykla, biblioteka ir kitos studentams reikalingos patalpos kol kas yra statybų proceso lygmenyje. Valgykla ir dalis bibliotekos išteklių yra Gedimino pr. esančiame pastate, kita bibliotekos dalis veikia Slušų rūmuose. Šios erdvės nėra pritaikytos studentams su mobilumo negalia. Būsima „Menų miestelio“ vizija atitinka tinkamumo kriterijus, tačiau kol kas esanti situacija kelia klausimų dėl patogaus ir efektyvaus studentų mokymosi proceso.

- *Programos vykdymui reikalingų išteklių planavimo ir atnaujinimo įvertinimas*

LMTA pagal galimybes atnaujinama materialiuosius išteklius. Šiuo metu yra statomas naujas pastatų kompleksas Olandų gatvėje. Taip pat, LMTA pateiktais duomenimis, bibliotekai, elektroniniams ir tradiciniams šaltiniams įsigyti, kasmet skiriamos vis didesnės lėšos.

LMTA kiekvienais metais skiria lėšų materialijų ir metodinių išteklių atnaujinimui, pavyzdžiui, technologinės (meninės kūrybos) įrangos, tiesiogiai skirtos studijoms ir mokslui įsigyti ir nuomoti. Materialijų išteklių poreikiai nagrinėjami du kartus per metus ir tenkinami pagal pateiktus prioritetus ir turimas finansines galimybes. Vis dėlto, vizito LMTA metu, dėstytojai minėjo literatūros trūkumą – kartais knygas tenka įsigyti už savo lėšas ir skolinti studentams.

Pagrindiniai srities išskirtinumai:

1. Šiuo metu vykstantis didelės apimties infrastruktūrinis projektas – „Menų miestelio“ statybos Olandų gatvėje, kur jau baigiamas įrengti išskirtinis darbo įrankis šokio krypties magistrantams – visiškai nauja studijų ir darbo erdvė, pagal visus aukščiausius akustinius ir kitus techninius reikalavimus įrengtos šokio repeticijų salės, dušai, persirengimo kambariai, kino salė, spektakliams skirta erdvė, dėstytojų darbo kabinetai ir poilsio zonos.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Kol „Menų miestelis“ nebaigtas statyti, esančios erdvės turėtų būti labiau pritaikytos studentams su specialiaisiais poreikiais.
2. Atnaujinant literatūros išteklius LMTA turėtų atkreipti dėmesį į programos dėstytojų poreikius. Taip pat reikėtų kryptingai papildyti šokio srities spaudos (knygų, žurnalų), garso ir vaizdo įrašų fondą, atsižvelgiant į būsimų magistrantų tyrimų reikmes.
3. Reikėtų atkreipti dėmesį į erdvių savarankiškam studentų darbui skyrimą.

2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS

LMTA vykdomų programų kokybės vadybos principus nustato LMTA Kokybės vadovas (aktuali redakcija nuo 2022 m. lapkričio 30 d.). Studijų programų stebėseną ir vertinimo tvarką apibrėžia LMTA studijų programų reglamentas, patvirtintas LMTA Senato nutarimu Nr. 1-SN (2022-05-22). Šiuose dokumentuose numatyti studijų kokybės vadybos principai savo esme atitinka tarptautinius ir nacionalinius studijas reglamentuojančius teisės aktus. Remiantis minimais dokumentais pagrindiniai studijų kokybės valdymo ekosistemos veikėjai yra LMTA Senatas, Studijų prorektorė, Fakulteto taryba, Studijų krypties komitetas, katedra. Nors kai kuriose programos aprašo vietose (pavyzdžiui, 156.2.) minimas studijų programos komitetas, vizito metu paaiškėjo, kad LMTA veikia Studijų krypties programos komitetas, atsakingas už visų krypties programų kokybę. Komitetas sudaromas ir veikia remdamasis LMTA studijų krypties komitetų nuostatais. Šokio studijų krypties komiteto sudėtis skelbiama viešai LMTA tinklapyje. Centralizuotą rengiamų ir vykdomų studijų programų vidinę stebėseną atlieka LMTA Kokybės ir strateginio planavimo skyrius. Remiantis savianalizėje pateikiama informacija ir prieduose bei nuorodose patalpintais dokumentais teigiama, kad studijų kokybės valdymo sistemoje dalyvauja visos suinteresuotosios šalys: studentai, dėstytojai, administracija, absolventai ir socialiniai partneriai. Jie dalyvauja ir studijų krypties komiteto veikloje.

Analizuojant studijų vidinio kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumą ekspertų grupė pastebėjo, kad duomenų, renkamų apie vykdomų programų kokybę kiekis, periodiškumas, jų apibendrinimas ir sklaida nėra vieningai suvokiami visuose aukštosios mokyklos ar netgi krypties lygmenyse (administracija, dėstytojai, socialiniai partneriai). Studentų apklausų duomenys nėra tiesiogiai prieinami svarbiems kokybės proceso dalininkams – dėstytojams. Panašu, kad grįžtamojo ryšio apklausų duomenis pirmiausia gauna administracija (katedros vedėjas) ir tik per administracijos filtrą apibendrinti duomenys pasiekia dėstytojus. Ekspertai rekomenduoju LMTA sukurti tokią skaitmeninę anoniminių apklausų sistemą, kuri būtų laisvai prieinama pirmiausia pačiam dėstytojui, kaip svarbus savianalizės ir refleksijos bei studijų dalyko tobulinimą skatinantis įrankis. Ekspertai susidarė įspūdį, kad studijų kryptyje vykdoma daug neformalių apklausų ir pokalbių su studentais, tai vyksta katedros, t. y. programos lygmenyje. Toks glaudus bendradarbiavimas kokybės vadybos srityje yra pagirtinas, tačiau ekspertų grupė rekomenduoja papildyti jį sistemingai gaunama anoniminių apklausų informacija. Taip pat vizito metu paaiškėjo, kad nėra aiški socialinių partnerių supažindinimo su studentų apklausų duomenimis eiga. Ekspertai rekomenduoja LMTA periodiškai viešai teikti apibendrintą nuasmenintą informaciją apie studijų krypties grįžtamojo ryšio apklausas, nes tai gali esmingai prisidėti prie horizontalios kokybės kultūros plėtros aukštojoje mokykloje.

- *Socialinių dalininkų (studentų ir kitų suinteresuotų šalių) įtraukimo į vidinį kokybės užtikrinimą veiksmingumo įvertinimas*

LMTA Šokio ir judesio katedra sugebėjo suburti suinteresuotų, palaikančių ir aktyvių socialinių partnerių tinklą. Atsižvelgiant į daugialypį programos pobūdį į partnerių ratą,

pavyko pritraukti šiuolaikinio ir klasikinio šokio asocijuotas organizacijas ir kūrybines institucijas bei liaudies šokių kolektyvus. Socialiniai partneriai įtraukiami į studijų kokybės užtikrinimo sistemą per atstovavimo mechanizmą: jie dalyvauja studijų krypties komitete, baigiamųjų darbų vertinimo komisijose, formaliose ir neformaliose apklausose. Pasak aprašo rengėjų, informacija apie studijų programą, vykdomus pokyčius, naujas studijų programas socialinius partnerius pasiekia per dalyvavimą posėdžiuose (Senato, katedros) arba per LMTA tinklapį.

Studentai taip pat dalyvauja kokybės vadybos sistemoje per atstovavimą LMTA valdymo organų, komisijų ir darbo grupių veikloje, per Studentų atstovybės veiklas, seniūnų institutą bei gali individualiai inicijuoti pokalbį su administracija.

LMTA vykdomą socialinių dalininkų įtraukimo veiksmingumą galima vertinti kaip tinkamą. Atsižvelgiant į partnerių gausą, įvairovę ir vizito metu pademonstruotą suinteresuotumą rekomenduojama ieškoti įvairialypių ir inovatyvių jų įtraukimo į studijų kokybės vadybos veiklas būdų bei pro-aktyvių dalinimosi informacija metodų.

Pagrindiniai srities išskirtinumi:

1. Studijų kokybės vadybos principai yra nuosekliai apibrėžti LMTA patvirtintuose pagrindiniuose dokumentuose, savo esme atitinkančiuose tarptautinius ir nacionalinius studijas reglamentuojančius teisės aktus, bei yra viešai prieinami LMTA tinklapyje.
2. Šokio studijų kryptyje suburtas suinteresuotų, palaikančių ir aktyvių socialinių partnerių tinklas, atspindintis programos įvairovę ir dalyvaujantis studijų kokybės valdyme per atstovavimo mechanizmą.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Duomenų, renkamų apie vykdomų programų kokybę kiekis, periodiškumas, jų apibendrinimas ir sklaida nėra vieningai suvokiami visuose aukštosios mokyklos ar krypties lygmenyse, tai liudija apie nevieningą kokybės kultūros sampratą.
2. Studentų apklausų duomenys nėra tiesiogiai ir sistemiškai prieinami svarbiems kokybės proceso dalininkams – dėstytojams ar socialiniams partneriams.
3. Atsižvelgiant į partnerių gausą, įvairovę ir vizito metu pademonstruotą suinteresuotumą reikėtų ieškoti labiau įvairialypių ir inovatyvių jų įtraukimo į studijų kokybės vadybos veiklas būdų bei pro-aktyvių dalinimosi informacija metodų.

III. REKOMENDACIJOS

Rekomendacijos, į kurias aukštoji mokykla turi atsižvelgti per 10 d. d. nuo išvadų projekto gavimo dienos:

1. Rekomenduojama pateikti tikslesnį šokio meninio tyrimo apibrėžimą LMTA kontekste, susiejant jį su laukiamais programos studijų rezultatais. Rekomenduojama patikslinti, kaip bus prisitaikoma prie praktinių kiekvieno konkretaus studento meninio tyrimo poreikių.
2. Rekomenduojama programos apraše, skyriuje apie studentų priėmimą, išsamiau pristatyti ir paaiškinti, kaip šioje programoje galėtų studijuoti studentai su specialiaisiais poreikiais. Būtų gerai atskirti ir įvardinti, kokie tai specialieji poreikiai – ribotas mobilumas, neuroįvairovė, regėjimo, klausos problemos ar kt. Rekomenduojama nurodyti, kaip studentai su šiais specialiaisiais poreikiais galėtų integruotis į LMTA bendruomenę bei pilnavertiškai studijuoti – ar jiems būtų suteikiama apmokytų dėstytojų pagalba, ar materialieji išteklių pritaikyti studentams su mobilumo iššūkiais, kaip tokie studentai galėtų vykdyti meninius tyrimus. Taip pat rekomenduojama, kad LMTA siekis nediskriminuoti studentų su specialiaisiais poreikiais atsispindėtų ir pateikiamoje informacijoje apie būsimus stojimus, o išorinė komunikacija užtikrintų, jog studentai su specialiais poreikiais yra laukiami šioje studijų programoje.

Kitos rekomendacijos:

1. Ekspertai rekomenduoja skirti papildomą dėmesį programos koncepcijoje glūdinčios įvairovės rizikų valdymui, siekiant užtikrinti nuoseklų visų programos studentų kompetencijų ugdymą.
3. Ekspertai rekomenduoja LMTA papildomai skatinti šokio krypties meno ir mokslo veiklas, siekiant suteikti joms unikalią ir stiprią tapatybę šalia kitų aukšto lygio LMTA meno (mokslo) veiklų.
4. Ekspertai rekomenduoja programos vykdytojams skirti papildomą dėmesį klasikinio ir tautinio šokio žanrų dėstytojų pritraukimui ir jau esamų dėstytojų profesinių gebėjimų plėtrai, siekiant tolygaus kompetencijų pasiskirstymo programoje, ypač turint omenyje jų meninio tyrimo kompetencijas.
5. Ekspertai rekomenduoja aukštajai mokyklai imtis pro-aktyvių sisteminių dėstytojų profesinės kvalifikacijos tobulinimo veiklų, periodiškai organizuojant mokymus akademiniam personalui šokio studijų kryptyje ir tobulinti dėstytojų meno (mokslo) veiklos bei kvalifikacijos tobulinimo skatinimo sistemą.
6. Kol nebaigtas statyti „Menų miestelis“, esančios ir studijų poreikiams naudojamos LMTA erdvės turėtų būti labiau pritaikytos studentams su specialiaisiais poreikiais.
7. Atnaujinant literatūros išteklius ekspertai rekomenduoja atkreipti dėmesį į programos dėstytojų poreikius bei kryptingai papildyti šokio srities spaudos (knygų, žurnalų), garso ir vaizdo įrašų fondą atsižvelgiant į būsimų magistrantų tyrimų reikmes.
8. Rekomenduojama atkreipti dėmesį į būtinybę skirti papildomas erdves savarankiškam individualiam studentų darbui, kurios turėtų būti įrengtos trečiame naujo pastato aukšte.

9. Ekspertai rekomenduoja LMTA sukurti skaitmeninę anoniminių apklausų sistemą, kuri būtų laisvai prieinama pirmiausia pačiam dėstytojui, kaip svarbus savianalizės ir refleksijos bei studijų dalyko tobulinimą skatinantis įrankis.
10. Ekspertai rekomenduoja LMTA periodiškai viešai teikti apibendrintą nuasmenintą informaciją apie studijų kryptių grįžtamojo ryšio apklausas, nes tai gali esmingai prisidėti prie horizontalios kokybės kultūros plėtros aukštojoje mokykloje.
11. Atsižvelgiant į partnerių gausą, įvairovę ir vizito metu pademonstruotą suinteresuotumą rekomenduojama ieškoti įvairialypių ir inovatyvių jų įtraukimo į studijų kokybės vadybos veiklas būdų bei pro-aktyvių dalinimosi informacija metodų.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINMAS

Lietuvos muzikos ir teatro akademijos ketinama vykdyti studijų programa *Šokio menas* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	3
2	Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	4
3	Studentų priėmimas ir parama	4
4	Studijavimas, studijų pasiekimais ir absolventų užimtumas	3
5	Dėstytojai	4
6	Studijų materialieji ištekliai	3
7	Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	3
Iš viso:		24

1-Nepatenkinamai (sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų, dėl kurių krypties studijos negali būti vykdomos)

2-Patenkinamai (sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

3-Gerai (sritis plėtojama sistemiškai, be esminių trūkumų)

4-Labai gerai (sritis vertinama labai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų)

5-Išskirtinės kokybės (sritis vertinama išskirtinai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje)

Ekspertų grupės vadovė:
Prof. Dr. Jurgita Staniškytė